

Griffier Fecit et excus

**NIEUWSBLAD VAN DE
ARCHEOLOGISCHE WERKGROEP
PURMEREND**

Voorwoord en diverse mededelingen

Geen officiële opgravingen dit keer! Padjedijk 21 mochten we alleen toekijken. Nieuwstraat 40 hebben we noodgedwongen een kleine waarneming gehouden en Nieuwstraat 6 moesten we wel een kleine noodwaarneming uitvoeren. De Gemeente heeft ons gegarandeerd dat dit de laatste locaties waren welke op deze manier helaas moest gebeuren. Helaas, want met name de Nieuwstraat 6 met de oude sluis had zeker een meer volwaardig onderzoek verdient. In ieder geval heeft de AWP hier met medewerking van de Gemeente, de aannemer en de eigenaar hier nog een schat aan gegevens weten te verzamelen. Hierover kunt u nog iets meer lezen in dit blad. Verder wens ik u alvast prettige feestdagen, een goede jaarwisseling en veel leesgenot in ons blad.

Uw voorzitter;
Jan van Waard

De Website is thans gerealiseerd. U kunt ons bewonderen op www.archeologiepurmerend.nl .

Enkele van onze actieve leden hebben zich aangemeld voor een cursus bij de AWN-Zaanstreek. Daar deze cursus op dinsdagavond wordt gegeven kan het gebeuren dat het lokaal op onze gebruikelijke werkavond niet toegankelijk is. De eerstvolgende cursusavonden zijn op 25 november, 9 december, 6 en 20 januari 2009 en 3 februari 2009.

Onderzoek padjedijk 21. (Paul de Groot)

De AWP verheugde zich op de te komen opgraving aan de Padjedijk 21 te Purmerend. Na het vooronderzoek, veel overleg en de begroting te hebben overhandigd aan de Gemeente Purmerend kon in overleg met de eigenaar begonnen worden. De begroting werd goedgekeurd, de planning was al bijna afgerond maar er moest nog wel een goedkeuring komen van het RACM. Nu hebben wij dit in het verleden ook al gedaan en met een negatief selectieadvies van de heren archeologen en mocht dit volgens ons geen problemen opleveren. Een officieel onderzoek was niet haalbaar dus gingen wij er van uit dat onze werkgroep hier weer een bijdrage konden leveren aan de historie van Purmerend. Echter het verhaal kreeg een totaal andere wending. Na een contact met ene mevrouw Iepie Roorda van het RACM gehad te hebben kreeg ik te horen dat onze aanvraag niet werd gehonoreerd. De locatie valt binnen de historisch stadskern van Purmerend welke op de provinciale monumentenkaart is geplaatst. Ténzij er een negatief selectieadvies is afgegeven. Nu blijkt dat het ADC (Archeologisch Diensten Centrum te Amersfoort) in **2002** al heeft uitgewezen dat het bodemarchief hier meer als behoudenswaardig aangemerkt dient te worden. Op archeologisch-inhoudelijke gronden is hier dus geen negatief selectieadvies afgegeven. Dit alles werd nog eens bevestigd in een schrijven welke ik van het RACM mocht ontvangen. Het enige wat de AWP bij deze verstoring mocht doen was het aanschouwen van de graafwerkzaamheden door de sloper en eventueel wat vondsten te bergen. Wij mochten niet opgraven en zeker niets op kaart aanbrengen en aanduiden welke sporen wij hebben aangetroffen. De waarnemingen en vondsten mochten wij wel dan aan het RACM melden.

Al met al, Er had hier gewoon een officieel onderzoek moeten plaats vinden! Waar nou de schoen wringt laat ik in het midden, ik ben maar een hobbyist. Begaan met de geschiedenis van onze stad Purmerend. Ik weet ook wel dat dat stukje in Purmerend niet wereldschokkend is. Waarom er zo vreselijk ambtelijk wordt gedaan bij dit soort onderzoekjes. Zeg het maar! Nu is alles vernietigd en geen streep is op papier gezet! Blijkbaar moeten we dan maar overgaan op veredeld schatgraven waarbij we wat aantekeningen maken en de vondsten achterover drukken. Zo blijft er tenminste nog wat van de bouwhistorie en vondstmateriaal van Purmerend over. Ik heb te veel gezien in al die jaren dat ik lid ben van deze vereniging. Ik heb gezien en gesproken met grondwerkers welke in al die jaren alle grondsporen hebben verwijderd. Ik ben zelf thuis geweest bij zo'n sloper die zijn muur rijkelijk had behangen met majolica borden afkomstig van projecten in Purmerend. Ik dacht dat we eindelijk van deze praktijken verlost waren met de komst met de wet van Malta..... Nou ja, ik probeer maar positief te blijven denken en het zal wel allemaal goed komen. Wanneer?

Ondanks ben ik toch maar gaan kijken, samen met Jan van Waard. Feitelijk hadden we afgesproken dat wij vanaf maandag 16 juni ons onderzoek zouden starten. De sloper echter was deze dag nog bezig. Hij moest nog even wat funderingen eruit halen en dan konden wij onze gang gaan? Het eruit halen van de fundering nam bijna de hele dag in beslag. In het midden van het terrein bevond zich een gigantische waterkelder? uit vermoedelijk de 19^e of 20^e eeuw. De sloper moest tot ongeveer 2.50 meter diep gaan om het gevaarte te verwijderen.

Wij konden ons toch niet helemaal bedwingen en wisten hier en daar wat scherffragmenten te bemachtigen. In het profiel van de verdwenen put waren de restanten van een bakpannetje zichtbaar. Het bakpannetje zal er gaaf gelegen hebben aan de breuken te zien maar we konden alleen enkele fragmenten bergen. Uit de stortgrond die onder deze kelder zat hebben we ook nog enkele scherven uit de 15^e en 16^e eeuw weten te verzamelen zoals een fragment van een steengoed kruik afb.1 (1550-1600), fragment van een steengoed drinkschaaltje afb.2 (1400-1500), fragment van een porseleinen kom afb.3 (1600-1700) en een fragment van een steengoed kan afb.4 (1350-1450)

| 25 cm. |

Bakpan uit de 16^e eeuw

afb.1

afb.2

afb.3

afb.4

Op het voorste deel van het terrein konden we nog zien hoe de plavuizen vloeren uit de 17^e en 18^e eeuw door de machine genadeloos werden verwijderd. Er waren hier meerdere lagen met plavuizen aanwezig die op elkaar waren opgebracht maar helaas konden of mochten we hier niets tekenen of inmeten. De hele woonlaag met plavuizen was hier nog intact.

Zo zie je hem!!!

En zo is ie weg!!!

Aan de achterzijde van het terrein was een ronde stenen put zichtbaar. Na wat grond verwijderd te hebben bleek deze op een houten vierkante put te staan.

Het scherfmateriaal wat zich in de omgeving van de put bevond was te dateren vanaf de 16^e tot en met de 20^e eeuw. De bovenlaag van de put bestond uit recent bouwpuin en trottoirtegels. Wat de verdere inhoud is blijft een raadsel.

NIEUWSTRAAT 40

Anno 2007

Als u regelmatig in het centrum van Purmerend komt heeft u al kunnen aanschouwen dat het pandje aan de nieuwstraat 40 met de typische klokgevel gesloopt is. Ook hier komt naar alle waarschijnlijkheid een winkel met woningen erboven.

Historische gegevens van deze locatie zitten nog in de bodem en deze zullen naar alle waarschijnlijkheid door een officieel archeologisch bedrijf onderzocht gaan worden. Hopelijk zal de AWP hier deel aan nemen. Wanneer het onderzoek plaats zal vinden is nog niet bekend.

Na de sloop was het terrein vrij toegankelijk wat blijkbaar uitnodigend genoeg was voor een onderzoek door derden. Na dat dit door de AWP werd vernomen zijn Paul de Groot en Jan van Waard hier s'avonds polshoogte gaan nemen. Hier aangekomen ontdekten zij dat er hier en daar wat met de schep gegraven was. Met name aan de voorzijde van het terrein was "gerommeld" bij een fundering waar veel scherffragmenten van wandtegeltjes uit de 17^e eeuw achter waren gebleven. Er werd besloten de resterende fragmenten maar te verzamelen en mee te nemen naar ons lokaal. Het was erg warm en nog een heel karwei om zo veel mogelijk scherven bij elkaar te krijgen. Gelukkig wist de shoarmawinkel Babylon hen tijdens de klus te verrassen met een heerlijk koud drankje.

Waar eens het huisje met de klokgevel stond

Na de sloop: restanten van de plavuizen

Tijdens deze kleine waarneming zijn direct wat gegevens van de locatie opgenomen die te zien waren. Zoals het voorhuis die een plavuizen vloer in de 18e eeuw moet hebben gehad. Helaas is de sloper iets te enthousiast geweest en had deze al grotendeels verwijderd. De plavuizen hier hebben om en omgelegen met de één een groene en de ander een okerkleur (afb1).

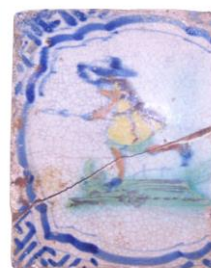

afb.1

afb.2

De verstoorde plek (afb.2) met fragmenten van de tegels is vermoedelijk een klein keldertje of keukentje geweest. De binnenzijden van de funderingen waren bedekt met delftsblauwe en polychrome tegels uit een periode van 1600 tot 1700.

Een deel van de tegels uit het keldertje.

Nu maar afwachten op wanneer het officiële onderzoek zal starten. Ik hoop niet al te lang.

Op 13 november 2008 is begonnen met de sloop van Cafe-koffiehuis “De Kluiif”. Deze locatie is dusdanig interessant daar langs dit pand (het steegje de oude sluis), een gracht gelegen heeft met (de naam verklapte het al) enkele sluisjes. We kunnen op de kaart van Frederick de Wit zien dat op de locatie waar het huidige pand staat in de 17^e eeuw zich een tuin bevond naast een gracht met enkele sluisdeuren. Enkele jaren geleden toen het PEN huisje is gebouwd werd al een sluisdeur ontdekt tijdens het heien.

Ook hier was weer geen officieel onderzoek haalbaar. Wel kon de AWP hier in overleg met de Gemeente Purmerend en de aannemer zijn waarnemingen uitvoeren. De AWP heeft hier tijdens haar waarneming twee kleine putten aangelegd om de gracht te kunnen lokaliseren. Bij de eerste put werd al direct de schoeïing aangetroffen van het grachtje. Dikke palen hielden de wanden op zijn plaats. Tijdens het verdiepen bereikte de graafmachine op een diepte van 2.90 meter onder het maaiveld een houten bodem. We zaten hier exact op de plaats waar de sluisdeuren hebben gefunctioneerd in vroegere dagen. De deuren zelf ontbraken maar de sponning waartegen de deuren hebben gezeten lagen nog op de bodem. De deuren zaten dus in een soort houten bak welke vanwege de houten vlakke vloer makkelijker geruimd kon worden. Deze gracht met sluisjes werd voornamelijk gebruikt om de wateren van de binnengrachten in de stad te laten doorspoelen. Nadat de gracht overbodig werd is deze in 1822 gedempt.

De wand van de oude Sluis

Scharnierpunt

Bij de tweede put werd ook al direct de schoeiing aangetroffen. Hier was duidelijk te zien dat de wanden hier verwijdden en uitmondden op de toenmalige gracht in de Nieuwstraat. Tijdens het dieper graven is hier op 2.50 meter diepte het veen waargenomen.

Wandprofiel van de schoeiing

Bovenaanzicht van de schoeiing

Het meegenomen scherfmateriaal bestaat uit aardewerk, steengoed, glas, leer en botmateriaal. De eerste indruk die we krijgen dat het materiaal een periode omvat van 1750 tot 1850. de sluis werd dus regelmatig geschoond en zal als laatst in de 19^e eeuw ontdaan zijn van vuil en bagger. Slechts een enkel voorwerp werd gaaf aangetroffen.

Steelekom of testje

Zalfpot met een albarellovorm

Het materiaal dat is meegenomen is inmiddels gewassen en wordt op dit moment bestudeerd en gedateerd. Er zal nog een rapportje worden opgesteld om een eindconclusie te kunnen vaststellen.

ARCHEOLOGISCHE WERKGROEP PURMEREND
WILHELMINALAAN 1
1441 EK PURMEREND